

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

LAPINLAHDEN SAIRAALA-ALUEEN ASEMAKAAVA- JA ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO 12046

Hankenro 0682_1
HEL 2011-000113 (Kslk dnro 2007-522)

SISÄLLYS

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 1.12.2008–2.1.2009

- Viranomaisyhteistyö
 - Tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja vastineet
- Mielipidekirjeet
 - Tiivistelmät mielipidekirjeistä ja vastineet
- Yhteenveto yleisötilaisuudesta

Kaavaluonnos nähtävillä 10.5.–28.5.2010

- Viranomaisyhteistyö
 - Tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja vastineet
- Mielipidekirjeet
 - Tiivistelmät mielipidekirjeistä ja vastineet

Kaavaehdotus nähtävillä 10.6.–11.7.2011

- Muistutus
 - Tiivistelmä muistutuksesta ja vastine
- Lausunnot
 - Tiivistelmät lausunnoista ja vastineet

LIITE Keskustelutilaisuuden muistio 8.12.2008

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 1.12.2008–2.1.2009

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa 1.12.2008–2.1.2009 ja viraston internetsivuilla. Suunnitelmaa koskeva yleisötilaisuus pidettiin 8.12.2008.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaa valmisteltaessa on neuvoteltu Museoviraston, kaupunginmuseon, Helsingin Energian, Helsingin seurakuntayhtymän, rakennusviraston, kiinteistöviraston, sosiaaliviraston, pelastuslaitoksen, liikuntaviraston ja ympäristökeskuksen kanssa.

Kaupunginmuseo toteaa, että Museovirasto vastaa alueen rakennusperinnön viranomais- ja asiantuntijatehtävistä.

Museovirasto korostaa puiston suojeluarvoja, ja toteaa, että sairaalarakennusten tuleva asema sosiaalitoimen käytössä ja puistoalueen asema julkisena puistona saattavat olla ristiriidassa keskenään, vaikkakin kaavoituksen lähtökohdat ovat selkeät ja hyvät.

Sosiaalivirasto toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, ja esittää rakennusten tulevan käytön vaatimia käytännön näkökohtia koskien sisäpihojen aitaamista, toivetta vammaisten työtoiminnan puutarhapalstasta ja huoltoliikenteen sallimista.

Esitetyt mielipiteet ja vastineet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen asemakaavaosastolle saapui yksi mielipide koskien osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse.

Pro Lapinlahti – Lappviken ry esittää 17 kohtaa näkökulmia alueen jatkosuunnitteluun koskien tulevaa käyttöä, alueen luonnetta ja rajausta sekä keskustatunnelia. Käytöstä toivotaan yleisölle avoimempaa ja ilmaistaan huoli alueen turvallisuudesta ja ei-toivotusta läpikulusta sekä Keskustatunnelin louhimisen haitallisista vaikutuksista puistolle. Pohjoista niemekettä toivotaan siistittäväksi, mutta sisääntulojen määrä minimoitavaksi. Aitaamista pidetään kannatettavana ja alueelle toivotaan opastetaulua.

Yhteenveto yleisötilaisuudesta

Yleisötilaisuudessa kiinnitettiin eniten huomiota alueen käyttöön ja sen integroimiseen julkisen käytön kanssa. Tällä nähtiin myös terapeutista

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

merkitystä ja keskusteltiin mm. suojatyöllä toimivasta museokahvilasta Venetsia-rakennukseen. Kannatettiin aitaamista turvallisuusnäkökulmasta niin potilastyön kuin palstaviljelynkin vuoksi.

Asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnos nähtävillä 10.5.–28.5.2010

Asemakaavan muutosluonnos oli nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa 10.5.–28.5.2010 ja viraston internetsivuilla.

Viranomaisyhteistyö

Helsingin kaupungin ympäristökeskus ilmoitti (puhelimitse), ettei sillä ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta ja sen mainitsemat ympäristönäkökohdat (melu, arvokkaat luontokohteet, maaperäselvitys) on selostuksessa otettu hyvin huomioon.

Sosiaalivirasto sairaalan tilojen tulevana käyttäjänä toteaa, että alueen suunnittelua tulee jatkaa viranomaisyhteistyössä sosiaaliviraston ja kiinteistöviraston tilakeskuksen edustajien kanssa. Sosiaalivirastolla ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Asemakaavasta pidettiin maankäyttö- ja rakennuslain 66§ mukainen viranomaisneuvottelu 26.8.2010. Kaavaa ja kaavamääräyksiä pidettiin erinomaisesti laadittuna, mutta seuraaviin kohtiin esitettiin huomioita. **Museovirasto** katsoi, että alueelle esitetty kahvikioski esitettyyn paikkaan on ratkaistavissa, kaukolämpöputken siirto ja sisäänkäyntialueen kehittäminen ovat hyviä asioita, mutta rekonstruktioita ei tulisi tavoitella. **Kiinteistövirasto** edellytti kaavassa osoitettavan periaatteet tuleville kunnallistekniikan kaivannoille. **Rakennusvalvontavirasto** toivoi tarkennuksia autopaikka- ja huoltoliikenne ratkaisuille sekä vesialueelle lisämääreitä rantaviivan ulkopuolelle sijoittuvien rakenteiden rajoittamiseksi. Aitaaminen on hyvä, eteläinen raja on ongelmallinen koska jää Keskustatunnelin kaavan takia avoimeksi. Rakennusvalvonnan myöhemmin toimittamat kommentit koskivat lisäksi mm. tarkennuksia VP/s-määräyksiin kasvillisuuden uusimisen mahdollistamiseksi, yleistä käymälää sekä eräitä muita näkökohtia, jotka on otettu huomioon kaavamääräysten valmistelussa. **Ympäristökeskus** mm. muistutti meluongelman olevan vielä ratkaisematta. **Pelastuslaitos** kiinnitti huomiota mm. ohituspaikkojen järjestämiseen. Jatkotoimenpiteinä todettiin, että meluongelmasta on keskusteltava ELY:n liikenneosaston kanssa.

Kommenttien pohjalta on tehty seuraavat muutokset asemakaavaan ja kaavamääräyksiin: vesialueelle annettiin tarkentava määräys *W/s Historiallisen maisemakokonaisuuden maisemaan liittyvä vesialue. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka vaarantavat sen maisemahistoriallis-*

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

ten ja kaupunkikuvallisten arvojen säilymisen. Kaavamääräysten mukaan *Teknisten ratkaisujen edellyttämät kaivulinjat tulee sijoittaa ensisijaisesti väylien ja puistoreittien alle, ja ne tulee toteuttaa siten, ettei niistä tai niiden rakennuttamisesta aiheudu vahinkoa historiallisen puiston suojeluarvoille.* VP/s-kaavamääräyksiä on tarkennettu kasvillisuuden uusimisen ja rakennelmien osalta. Kaava mahdollistaa kasvillisuuden uusimisen kunnostussuunnitelman mukaan, uudistamista koskeva kohta on lisätty myös kalliokasvillisuutta koskevaan määräykseen. Etupihaa koskeva hsp-2-määräystä on väljennetty siten, että edellytetään *alkuperäistä vastaavan* kiveyksen palauttamista. Lisäkommenttien muusta sisällöstä ja huomioonottamisesta jatkosuunnittelussa (esim. yleinen käymälä) on keskusteltu erikseen Rakennusvalvontaviraston edustajan kanssa. Melun osalta on tehty tarkentavia laskelmia ja alustavasti tutkittu puiston alueella ja toisaalta tiealueella olevien meluaitojen vaikutuksia sijainnin ja korkeuden mukaan. Lapinlahdenpolun varteen on sijoitettu pelastusajoneuvojen ohituspaikka laajentamalla h1-alueita ja poistamalla istutusalue. Huoltoreittien merkitsemistä karttaan on täsmennetty.

Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto on ollut mukana ohjaamassa kaavaehdotuksen pohjaksi tehtyä konsulttityötä niin puistosuunnittelun kuin valaistuksenkin osalta ja kaavamääräysten osalta on tehty yhteistyötä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on ollut myös mukana hankesuunnitelman laadinnan ohjausryhmässä.

Viranomaisten kirjalliset kannanotot (3 kpl OAS-vaiheessa ja 1 kpl luonnosvaiheessa) kohdistuivat mm. rakennusten ja puiston käytön yhteensovittamiseen, puutarhapalstan varaamiseen vaikeavammaisille sekä museoviraston ja kaupunginmuseon työnjakoon.

Kannanotot on otettu kaavan laadinnassa huomioon. Viljelypalsta-alueen vähäinen laajentaminen on osoitettu kaavassa, jotta voidaan järjestää palstaviljelyä kehitysvammaisille. Julkisen puistokäytön ja rakennusten yksityisluontoisemman käytön välisiin mahdollisiin haasteisiin on pyritty vastaamaan kaavassa mm. aitaamista ja reittejä koskevin määräyksin.

Lisäksi kaavan laadinnan yhteydessä käytiin erillisiä neuvotteluja eri hallintokuntien kanssa. Rakennusviraston katu- ja puisto-osaston kanssa on keskusteltu kasvillisuutta koskevista määräyksistä. Kiinteistöviraston kanssa pidetyssä neuvottelussa mm. sovittiin korttelijaosta ja toettiin kioskin rahoituksen olleen mukana hankesuunnitelman kokonaisbudjetissa. Sosiaaliviraston vammaistyön erityissuunnittelijoiden

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

kanssa pidetyssä neuvottelussa esitettiin toive terapeuttisesta puistosta, johon liittyen toivottiin puiston pohjoisosasta rauhoittumiskolkkaa sekä palstaviljelyn laajentamista kehitysvammaisten työtoiminnaksi, ja pidettiin sisäänkäynnin avaamista pohjoisnurkasta haasteellisena.

Esitetyt mielipiteet ja vastineet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse yhteensä 5 mielipidettä koskien osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja asemakaavan muutosluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse.

Pro Lapinlahti ry esittää asemakaavan jatkotyöskentelyssä huomiotavaksi asemakaava-alueen rajausta, alueelle esitettyä lisärakentamista, puiston sisäänkäyntejä ja läpikulkua koskevia näkökohtia sekä suojelumääräyksiä suhteessa rakennussuojelupäätökseen.

Alueen rajaavaa muuria ja sen merkitsemistä kaavaan ja määräyksiin kannatetaan. Rajauksen osalta toivotaan sisällöllisiä tarkennuksia Morsian-niemen ja Sulhanen-saaren kaavamääräyksiin sekä nykyisen koirapuistoalueen sisällyttämistä kaava-alueeseen. Pro Lapinlahti ry vastustaa esitettyä lisärakentamista (max 60 m²:n kokoinen kahvilapaviljonki) alueen pohjoiseen niemekkeeseen sekä ehdottaa sen kooksi pienempää ja sijainniksi sisääntuloaluetta. Koillisnurkan lahdenpohjuksen toivotaan säilyvän alueena, jolle ei ohjata läpikulkua. Perusteluissa viitataan alueen luontoarvoihin sekä Alvilan kuntoutumiskodin esittämisiin samansisältöisiin toiveisiin.

Asemakaavamääräysten toivotaan ohjaavan alueen kehitystä sen ominaispiirteiden perusteella sekä tukevan, tulkitsevan ja päivittävän rakennussuojelupäätöksen määräyksiä puiston osalta, koska kyse on kokonaisuudesta, jonka rakennukset ja puisto muodostavat yhdessä. Pro Lapinlahti pitää myönteisenä asemakaavatyön edistymistä ja korostaa alueen ainutlaatuisen kokonaisuuden säilymisen vaativan erityisponnistuksia ja mahdollisimman tarkkaa ohjeistusta kaikille toimijoille.

Vastine

Esitetyt suojelumääräysten tarkennukset saarten osalta on otettu huomioon varustamalla ko. määräys lisämääreellä puistomaisuuden säilyttämisestä.

Nykyisen koirapuiston aluetta on tarkasteltu kaavan laatimisen alkuvaiheissa nimenomaisesti esitetyn kaltaisena vaiheistuksena, ennen/ilman Keskustatunnelia ja sen mahdollisesti rakennuttua. Kaavan etenemisen

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

kannalta katsottiin kuitenkin tarkoituksenmukaisemmaksi, ettei se ole riippuvainen keskustatunnelista tehtävistä päätöksistä. Tästä syystä Keskustatunnelin asemakaavan alue (kaavoitustyö keskeytetty kaupunginhallituksen päätöksellä vuonna 2008) on rajattu ulos nyt laadittavasta asemakaavasta. Tunnelin huomioon ottaminen suunnittelussa aikaansaa myös sellaisia haasteita, joita ei ole mahdollista ratkaista tämän kaavan yhteydessä, koskien mm. vaikutuksia kevyen liikenteen pääväylän ja teknisen huollon linjauksiin.

Esitetty kahvikioski monipuolistaa alueen virkistystarjontaa ja lisää sosiaalista kontrollia ja avoimuutta nyt syrjäiseksi koetulla ja umpeenkasvaneella alueella, jonka siistiminen on alueen imagolle ja viihtyisyydelle tärkeää. Alueella on 1900-luvun alkuvuosikymmeniin asti sijainnut sairaalan toimintaan liittyviä rakennuksia, joten historiankin kannalta alueen ottaminen suunnittelukohteeksi pienimuotoiselle uudisrakentamiselle on perusteltua. Koska puiston alue on alueluovutusten myötä pienentynyt alle puoleen alkuperäisestä koostaan, on kuitenkin myös perusteltua, ettei rakennus ole liian hallitseva eikä muodosta erillistä kaupunkitilaa polun varteen, vaan sopeutuu maisemapuutarhan luonteeseen sitä korostavana aiheena mittakaavaltaan ja tyyliään tasapainossa historiallisen sairaalapuiston suojeluarvojen kanssa. Paviljongin enimmäisrakennusala on pienennetty 30 m²:iin (vrt. Cafe Regatta 33 m², Lauttasaaren mutterikahvila 36 m²).

Arvokkaan kasvillisuuden säilyminen tulee ottaa sen jatkosuunnittelussa huomioon. Ruohovartinen kasvillisuus voidaan rakentamisen yhteydessä siirtää uuteen kasvupaikkaan. Se myös leviää luontaisesti uusiin kasvupaikkoihin, joten kasvupaikat ovat todennäköisesti vuosisatojen kuluessa vaihdelleet.

Alueelle ei ohjata pyöräliikennettä, reitistä ei ole tarkoitus tulla pääpyöräreitin osaa vaan se ohjataan alueen laitoja pitkin aitojen ulkopuolella. Mahdollisuus tulla kahvikioskille pyörällä tulee ratkaista jatkosuunnittelussa siten, ettei se houkuttele alueen läpi ajamiseen, esim. järjestämällä pyöräparkki portin yhteyteen. Läpikulkuyhteyttä lounaaseen Länsiväylän varren reitille ei ole.

Sairaala-alueen pääsisäänkäynnin yhteyteen on mahdollista tutkia pienimuotoista uudisrakentamista nykyisen koirapuiston alueen asemakaavoituksen yhteydessä. Mikäli puiston jatkosuunnittelussa todetaan pienimuotoisen rakennelman soveltuvan sisääntuloportin yhteyteen kaava-alueella, se on kaavallisesti mahdollista (po Jalankulkureitin yhteydessä oleva portti tai porttirakennelma).

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

Mielipide

Mielipiteessä toivotaan merinäköaloja tarjoavaa kevyen liikenteen reittiä puistoalueen läpi mm. keinosaaaria rakentamalla. (M1)

Vastine

Kevyen liikenteen pääyhteys on johdettu sairaala-alueen ulkolaitoja pitkin Birger Käcklundin raittia (rantaraitti pohjoisesta) ja Salmisaarenkadun ja Lapinlahdentien välisen, Itämerensolaan risteävän kevyen liikenteen yhteyden (Ilmarisen talon pohjoispuolella) kautta. Se tulee liitty-mään kaavamuutosalueelle kesällä 2010 rakennettuun, voimassa olevassa Salmisaaren alueen asemakaavassa nro 11140 esitettyyn uuteen kevyen liikenteen yhteyteen välillä Isopässi–Lapinniemi, heti Länsiväylän pohjoispuolella. Kaavamääräykset edellyttävät alueen aitaamista ja varustamista portein. Pyöräliikenteen läpikulkureitin tulee kuitenkin toimia myös alueen ollessa suljettuna yöaikaan.

Sairaalamuiston alue historiallisine suojeluarvoineen rauhoitetaan läpikululta jalankululle ja oleskelulle. Puiston luonne kapeiden käytävien maisemapuutarhana ja arvokas kasvillisuus ei salli nykyisten standardien mukaisen pyöräliikenteen väylän linjaamista ja rakentamista sen läpi. Erityisesti ranta-alueen maastonmuodot jyrkkine kallioineen ovat lisäksi erittäin haastavat minkäänlaisen reitin rakentamiseen mereltä käsin. Alueen luonnonmukainen rantavyöhyke on historiallisen selvityksen (2000) ja sitä seuranneen arvotuksen (2004) mukaan todettu yhdeksi puiston arvokkaimmista osista.

Näistä syistä ei esitetynlaista reittiä voida sisällyttää kaavan sen tavoitteiden vastaisena. Merinäköaloja avautuu myös nykyisiltä reiteiltä, erityisesti rantaraitilta puiston pohjoispuolella.

Mielipide

Mielipiteessä nähtäisiin alue mieluiten edelleen suljettuna alueena mielisairaalakäytössä. Aitaamista ja kasvillisuuden vaalimista kaavan esittämällä tavalla mielipiteen esittäjä pitää kannatettavana, kaupallista toimintaa alueella puolestaan ei. Kasvihuoneet ja etupihan sekä tienpinnan alkuperäinen kiveys tulisi palauttaa. (M2)

Vastine

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri on siirtänyt pääosan sairaalatoiminnoista pois Lapinlahdesta vuonna 2005. Vuodesta 2006 alueen hoito siirtyi Helsingin kaupungille. Asemakaavoituksessa voidaan aino-

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

astaa mahdollistaa tai sulkea pois erilaisia käyttötarkoituksia. Nykyisen hankesuunnitelman esittämä käyttö sopii alueen terapiahistoriaan ja hyödyntää sen luonnetta. Viljelypalstojen lähistöllä sijaitsevat kasvihuoneet voisivat saada uuden tulkinnan alueelle sijoittuvana muuna rakennelmana (puistopaviljonki). Etupihan kiveys esitetään kaavassa palautettavaksi, sisääntulotien pintamateriaali ratkaistaan lopullisesti jatkosuunnittelussa. (Kahvikioskin osalta ks. seuraava vastine.)

Lisäksi vastaanotettiin seuraavat, kahvikioskia koskevat mielipiteet:

Mielipiteet

Vastustetaan alueelle suunniteltua kahvikioskia ja ylipäänsä kahvilan esittämistä alueelle. (M3)

Kaupallinen kahvikioski rannassa on tarpeeton ja muuttaisi alueen luonnetta ratkaisevasti, sijoituessaan kasvillisuudeltaan ja eläimistöltään herkälle alueelle. (M4)

Kioski voisi sijoittua muuhun paikkaan, koska ko. alueella on arvokasta luontoa. (M5)

Vastine

Hankesuunnitelmassa on varauduttu ruokala-kahvilaan päärakennuksen koillisivessä. Se palvelisi pääasiassa sosiaaliviraston toiminnan hallitseman talon asukkaita ja asiakkaita, mutta voisi olla sovittuina aikoina avoinna myös yleisölle. Koska toiminta on kuitenkin osa sosiaaliviraston käytössä olevaa rakennusta, pidettiin tarpeellisena rantamaisemaan sijoittuvan, ns. matalan kynnyksen kahvikioskin sijoittamista alueelle. Tällainen kahvikioski palvelisi kesäisin suosituksen rantareitin käyttäjiä levähdyspaikkana, ja olisi parhaimmillaan alueen maisemaa korostava kohokohta.

Alue on kulttuuriympäristöä, jonka luonto on muovautunut nykyiselleen vuosisatojen kuluessa luonnonprosessien ja ihmisen toiminnan yhteisvaikutuksesta, ja saanut alkunsa istutettuna ja voimakkaasti muokattuina puistona. Alue, johon kioskia on esitetty, on nykyisellään umpeenkasvanut ja ränsistynyt, siellä on ollut kompostinlajitystä ja vanhan kivilajan tienoilla myös asunnottomien rakentama väliaikaissuoja. Korkeatasoisen kioskin suunnittelu ja rakentaminen alueelle jäsentäisi ja siistiisi sitä toivotulla tavalla, silti säilyttäen runsaasti arvokkaita luonnonmuokkaisia osia.

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

Jatkosuunnittelussa tutkittiin mm. konsulttityön avulla (Maisemasuunnittelu Hemgård 2011) kioskin kokoa, tarkkaa sijoitusta ja ulkonäköä sekä toimintakonseptia. Sijoitusvaihtoehtojen pohjalta päädyttiin siihen, että esitetään puolet aiempaa pienempää paviljonkirakennusta, joka ei olisi reiteiltä ja rakennusten pihoilta aukeavien näkymien tiellä. Pohjoisessa niemekkeessä se saadaan kasvillisuuden suojaan ja myös huoltoajo voidaan sijoittaa alueelle, jossa sitä muutenkin on (hautausmaan huoltoajo) eikä sijainti syrjäisenä pääteiltä houkuttele muuhun ajoneuvolla ajoon. Rakennelma halutaan rannan läheisyyteen jotta sen oleskelualue voisi sijoittua kauniin näkymän äärelle. Alueen jyrkkärantaiset maastonmuodot ja rakennuksiin sijoittuvan toiminnan luonne estävät muiden ranta-alueiden tutkimisen kioskin sijoittamista varten. Pohjoisosa kuuluu myös puiston rauhallisimpiin osiin, joten sinne voidaan ja on luontevaa osoittaa miellyttäviä oleskelumahdollisuuksia puiston käyttäjille.

Ennen ehdotuksen lautakuntakäsittelyä vastaanotettiin lisäksi kansalaisaloite, jonka allekirjoittajina oli **Alvi ry**, **Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry**, **Helsingin Kehitysvammatuki 57 ry** ja **Pro Lapinlahti - Lappviken ry**. Aloitteen keskeisenä sisältönä on esitys kehittää Lapinlahden sairaalapuistoon terapeuttinen puisto, joka ainutlaatuisine luonto-, maisema- ja kulttuurihistoria-arvoineen voisi tervehdyttää sairaalan nykyisiä ja tulevia asukkaita. Alueen yhteisöllisiä ja kokemuksellisia arvoja tulisi vaalia sen ainutlaatuisina ominaispiirteinä. Puisto voisi tarjota työterapiaa ja puistossa liikkumista moniaistisena kuntouttavana toimintana kehitysvammaisille sekä kehitysvammapsykiatrisen osaamiskeskuksen asukkaille. Lapinlahden pohjukka on ainoa hiljainen rauhoittumiskolkka tähän tarkoitukseen, ja läpikulku on tavoitteen kanssa ristiriidassa. Nykyisten ja tulevien käyttäjien tarpeita ei näin ollen ole valmisteltavassa, muilta osin ansiokkaassa kaavaluonnoksessa riittävästi huomioitu. Puiston luonne tulee ilmaista heti portilla.

Vastine

Laadittava asemakaava luo mahdollisuudet terapeuttisen puiston kehittämiseksi. Käyttäjien tarpeet on mahdollista sovittaa yhteen hyvällä jatkosuunnittelulla. Puiston käyttäjiä ovat jatkossa myös lähialueiden asukkaat, joille se on tärkeä virkistysalue. Pohjoisesta on lisäksi ollut mahdollista lähestyä aluetta aiemminkin, ja siihen on useimpina kesinä tallautunut epävirallinen kulkureitti. Kaavan toteutuessa huoliteltuine rajauksineen ja suljettavine portteineen aluetta on entistä helpompi valvoa, ja portein suljettu alue antaa selkeän viestin rauhallisemmasta alueesta, joka ei ole läpikulkupaikka.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	+358 9 310 1673	+358 9 310 37409	800012-62637	0201256-6 Alv. nro FI02012566

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

Julkisen nähtävilläolon jälkeinen vuorovaikutus

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus nähtävillä 10.6.–11.7.2011.

Ehdotuksesta tehtiin yksi muistutus. Ehdotuksesta ovat antaneet lautautonsa sosiaalilautakunta, yleisten töiden lautakunta, ympäristölautakunta, rakennuslautakunta, kaupunginmuseo, Museovirasto, HSY:n vesihuolto, Helsingin Energia -liikelaitos, Helen Sähköverkko Oy ja Uudenmaan ELY-keskus. Kiinteistöviraston taholta on ilmoitettu, ettei kiinteistövirastolla ole huomauttamista kaavaehdotuksesta.

Muistutuksen tiivistelmä ja vastine

Pro Lapinlahti ry katsoo muistutuksessaan (8.7.2011), että pohjoiseen niemekkeeseen ei tulisi sijoittaa asemakaavaehdotuksen mukaista kahvikioskin tai vastaavan rakennusala. Perusteluina ovat suojelutavoitteista tehdyn selvityksen (KSV A-os 2004:4) suositukset sekä huoli mahdollisen kahvikioskin mukanaan tuomasta huoltoliikenteestä ja oheisrekvisiitasta. Venetsia-rakennuksen pohjakerrosta pitäisi edelleen tutkia kahvilan sijoituspaikkana.

Myös ilmaistaan huoli läpikulkuliikenteen lisääntymisestä alueen pohjoisosaan esitetyn uuden sisäänkäynnin myötä. Terapeuttisen puiston ja rauhallisen virkistysalueen aikaansaamisen katsotaan edellyttävän pohjoisen sisäänkäynnin poistamista kaavasta.

Vastine

Muistutuksessa viitataan Maisemasuunnittelu Hemgårdin laatimaan selvitykseen "Lapinlahden sairaalan puistoalue, suojelutavoitteet ja jatkosuunnittelun ohjeistus" (Kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston selvityksiä 2004:4), jossa todetaan, että niemelle ei tule sijoittaa uutta rakentamista (s. 18, osa-alueen 5 jatkosuunnitteluohjeet). Toisaalta selvityksessä todetaan myös, että alue kaipaa kunnostusta ja hoitoa, jonka tavoitteena tulee olla kulkukelpoisuuden ja oleskelumahdollisuuksien parantaminen.

Asemakaavaehdotuksessa esitetty ohjeellinen rakennusala ei sijoitu niemelle meren äärelle vaan sen kainaloon. Sijoituspaikka on valittu siten, että mahdollinen rakennelma jäisi lahdelta katsoen rantapuuston siimekseen ja sijoittuisi samalla sellaiseen maastonkohtaan, ettei tarvita alueen maastonmuotoja luonnottomasti muovaavia täyttöjä. Alueella on sijainnut ensin sikala ja sitten kasvihuone, ja aiemmista rakennuksista on jäänteinä esitetyn rakennusalan koillisnurkassa kivijalka.

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

On lisäksi huomattava, että esitetty rakennusoikeus ei mahdollista koko ohjeellisen rakennusalan kokoisen rakennuksen sijoittamista alueelle. Näin ollen rakennelman tarkkaa sijaintia voi muiden kaavamääräysten puitteissa jatkosuunnittelussa sovittaa maisemaan sen muotojen, kasvilisuuden ja näkymien ehdoilla. VP/s-alueen kaavamääräyksiin sekä teknisiä rakenteita koskeviin kaupunkikuvallisiin ohjeisiin on lisätty kohdat maastonmuotojen, maaston ja maisematilan huomioonottamisesta.

Asemakaavaehdotusta on muutettu siten, että rakennusoikeutta on pienennetty puoleen ja rakennuksen sijaan puhutaan "taideteoksenomaisesta rakennelmasta", mikä antaa oikeamman kuvan siitä, millaista rakennelmaa alueelle halutaan. Tavoite on maisemapuiston luonteeseen sopiva "folly" eikä järeä rakennus. (Tarkka kuvaus kaavamääräyksen muuttamisesta yleisten töiden lautakunnan lausunnon vastineessa.) Muutetussa ehdotuksessa esitetty rakennusoikeus (15m² eli pyöreänä halkaisijaltaan hieman yli 4 m:n suuruinen rakennelma) on likimain samankokoinen kuin kivijalan osoittama purettu rakennus. Kivijalan sisällä olevaa aluetta voidaan kehittää osana rakennelmaa tai siihen liittyvää oleskelualueutta.

Kaava mahdollistaa kahvilan tutkimisen Venetsia-rakennukseen. Alueääräyksessä VP/s todetaan, että alueella oleviin rakennuksiin saa lisäksi sijoittaa yleisöllle avoinna olevia kahvila- ja muita julkisia tiloja rakennusten historialliseen luonteeseen sopivalla tavalla.

Uusi toiminta julkisena puistona tuo muutoksia alueen luonteeseen ja paitsi siihen millaisia rakennelmia siihen voidaan sijoittaa, myös siihen miten laajasti sen käyttäjät voivat puistossa liikkua.

Sairaalan rakennuksia ympäröivä alue kaavoitetaan julkiseksi puistoksi, jonka osalta tavoitteena on lisätä virkistysmahdollisuuksia ja parantaa alueen käytettävyyttä. Tavoitteena on myös muodostaa houkutteleva alue, jolla sosiaalinen kontrolli ja toisaalta rauhoittumisen mahdollisuudet olisivat tasapainossa. Saavutettavuuden parantaminen pohjoisen sisääntulon avulla on kaavan tavoitteiden mukaista, samoin kuin oleskelumahdollisuuksien lisääminen pohjoista niemekettä kunnostamalla.

Pohjoisen sisääntulon tienoille on useimpina kesinä tallautunut epävirallinen kulkureitti, mikä kertoo puiston käyttäjien tarpeesta ja toiveesta päästä hienon merinäkömänn äärelle. Eri käyttäjäryhmien tarpeita pyritään sovittamaan yhteen mahdollistamalla alueen valvonta keskiverto-puistoa tiukemmin määräyksin. Huolella rajattu ja portein suljettu alue antaa selkeän viestin rauhallisemmasta alueesta, joka ei ole läpikulkupaikka.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	+358 9 310 1673	+358 9 310 37409	800012-62637	0201256-6 Alv. nro FI02012566

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

Lausuntojen tiivistelmät ja vastineet

Museovirasto (13.7.2011) puoltaa suunnitelmaa. Suunnitelma merkintöineen ja määräyksineen tarkoittaa sairaalan historiallisen puiston suojelua siinä laajuudessa ja sillä tarkkuudella, mitä alueen kulttuurihistoriallisten suojeluarvojen säilymisen turvaaminen edellyttää.

Kaupunginmuseo toteaa (26.8.2011), että esillä oleva asemakaava ja asemakaavan muutos suojelevat sairaalarakennuksia ympäröivän historiallisen puiston. Kaupunginmuseon ja Museoviraston välisen työnjaon mukaisesti Museovirasto vastaa rakennussuojelulla suojellun rakennusperinnön viranomais- ja asiantuntijatehtävistä. Kaupunginmuseo ei lausu erikseen asiasta.

Sosiaalilautakunta toteaa (14.6.2011), että sairaalan rakennusten käytöstä on laadittu hankesuunnitelma, jonka mukaan alueelle ei esitetä lisärakentamista. Päärakennuksen, Venetsia-talon, Omenapuutalon ja Terapiatalon peruskorjaus on kaupunginvaltuuston hyväksymässä vuosien 2011-2015 investointiohjelmassa aikataulutettu valmistuvaksi vuonna 2016. Silloin rakennuksiin sijoittuu Helsingin kaupungin sosiaalitoimen toimintoja eli lasten sijaishuollon arviointi- ja vastaanotto toimintaa, kehitysvammaisten ryhmäkoteja ja päivä- ja työtoimintaa sekä vaikeavammaisten päivätoimintaa. Lapinlahden sairaalan tulevat käyttäjät ulkoilevat myös puistossa, osa ulkotöitä tehden. Sosiaalivirasto on toivonut puutarhapalstan varaamista vammaisten päivätoimintaa varten. On hyvä, että eri käyttäjäryhmien väliset ristiriidat on tiedostettu ja pyritty niitä mahdollisuuksien mukaan ehkäisemään. Aitaaminen mahdollistaa tarpeellisen valvonnan. Pidetään tärkeänä esteettömyyden varmistamista pyörätuolilla ja rollaattorilla kulkevia varten, sekä valaistuksen riittävyyden huomioimista jatkosuunnittelussa.

HSY:n vesihuolto lausuu (28.6.2011), että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi, ja alueen kiinteistöjen vesihuolto tulee toteuttaa yksityisin liittymisjärjestelyin kuten tähänkin asti.

Ympäristölautakunta (28.6.2011) pitää melusteiden rakentamista meluntorjunnan kannalta välttämättömänä. Alueen laajuuden vuoksi ja rakennusten antaman suojan ansiosta sisäpihoilla ja alueen länsi- ja pohjoisosissa on toisaalta löydettävissä myös hiljaisempia ulkoiluun ja oleskeluun soveltuvia alueita. Lautakunta esittää, että nämä alueet huomioidaan kaavoituksessa ja sen vuoksi ehdottaa paviljonkirakennuksen rakennusalan poistamista tai siirtämistä muualle puistoon. Kaa-vaehdotusta tulee täydentää rakennuksen eteläsivun äänen eristävyys-

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

vaatimuksella, koska esitetyt käyttäjäryhmät ovat erityisen alttiita melun ja ilman epäpuhtauksien haitoille.

Vastine

Paviljonkirakennuksen rakennusala koskevia määräyksiä on muokattu siten, että niistä käy tarkemmin ilmi rakennelman luonne puistossa oleskelua tukevana ja sen rauhalliseen käyttöön sopivana. Rakennelman sijainnille haettiin paikkaa nimenomaisesti rantanäkymän ääreltä. Kaupallista, kansalaisille avointa toimintaa saa kaavan mukaan sijoittaa myös alueella sijaitseviin rakennuksiin. Tätä koskeva lisäys on tehty myös YS/s-alueen määräyksiin. Meluntorjuntaa ei pystytä toteuttamaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti asemakaavan alueella. Rakennuksia koskevalle hankesuunnitelmalle, jonka periaatteena on säilyttävä korjaus, on myönnetty rakennuslupa 16.4.2010 nyt esitetyillä ääneneristystavoilla.

Helsingin Energia -liikelaitos (Lämpötoimintojen kehitys, Yleis- ja elinkaarisuunnittelu) toteaa (13.6.2011), että pyörätien levennys mahdollistaa kaukolämpöjohdon sijoittamisen siellä olevan kaukojäähdytysjohdon viereen, mutta pyörätien levennystä ei pidä tehdä ainoastaan kaukolämpöjohdon siirtoa varten. Siirtokustannusten (500 000 euroa) jako on tehtävä Maankäyttö kaupunginhallituksen päätöksen § 805/1997 hengen mukaan, eli asemakaavamääräysten toteuttamisen kustannukset kohdennetaan aiheuttamisperiaatteen mukaan muutoksen suorittavalle hallintokunnalle. Kaukolämpöjohdon reitittäminen keskustatunnelin vahvistamattoman asemakaava-alueen läpi on pysyvyyden osalta riski. Helsingin Energia esittää lisättäväksi pysyvät tilavaraukset kaukolämpöjohdolle, sekä kaavamääräyksiin ehdon siitä että puistoalueella olevaa kaukolämpöjohtoa ei tarvitse siirtää, ennen kuin korvaavalle johdolle on asemakaavoissa osoitettu pysyvä reitti.

Vastine

Keskustatunnelista on laadittu rakennetekninen yleissuunnitelma vuonna 2006 ja asemakaavaehdotus vuonna 2007. Sen jälkeen suunnittelu on keskeytetty eikä tunnelin toteutuksesta ole varmuutta. Yleissuunnitelmassa Salmisaarekadun ajorampin eteläpuolelle on kevyen liikenteen väylälle varattu alue, jolle siirrettävät putket on mahdollista sijoittaa. Tilavaraus vastaa alueelle asemakaavan muutostyön yhteydessä tehdyn liikennesuunnitelman tilavarausta. Kaupunkisuunnitteluviraston näkemyksen mukaan siirrettävät kaukolämpöputket on mahdollista sijoittaa siten, että mahdollisen keskustatunnelin toteuttamisen yhteydessä siirtoa ei enää tarvita. Kaukolämpöputkien sijoittamisen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä tulee huolehtia siitä, että putket eivät vaa-

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

ranna yleissuunnitelman mukaisen Keskustatunnelin rakentamista myöhemmin.

Putkien sijoittaminen kevyen liikenteen väylän alle tehtäisiin kahdesta syystä: pyritään ratkaisemaan kaukolämpöputkien väliaikaisen, maanpäällisen sijoituksen aiheuttamat ongelmat puiston käytölle, hoidolle ja yleisilmeelle sekä parantamaan kevyen liikenteen turvallisuutta ja pyöräilyolosuhteita alueella.

Helen Sähköverkko Oy (13.6.2011) esittää kaavakarttaan tehtäväksi 2 m leveän johtoaluemerkinnän muutosalueella olevalle maakaapelireitille.

Vastine

Kaavakarttaan on lisätty johtoaluemerkintä.

Rakennuslautakunta (12.7. 2011) pitää kaavaehdotusta huolella laadittuna, määrätietoisena ja perusteltuna. Kaupunkikuvaneuvottelukunnan ja rakennusvalvonnan esittämät kommentit otettu kiitettävästi huomioon. Rakennuslautakunta kiinnittää lisäksi huomiota seuraaviin seikkoihin: Alueeseen kohdistuvan valvonnan ja viranomaistoiminnan kannalta olisi eduksi, että kaavailtu käytön luonne ja toiminnalliset tavoitteet eivät jäisi vain selostusasiakirjaan. Alueelle tulevan yleisön kaipaamat rakennelmat ja palvelut, esimerkiksi wc-kysymys sekä mahdollisen kahvilan huolto- ja jakeluliikenne on syytä ratkaista jo kaavavaiheessa. Liittyminen vesi- ja viemäriverkkoon tulee olla Seurakuntayhtymän kanssa sitovasti sovittu ja selvitetty. Kahvilan käyttöön vesiteitse tulee varautua kaavassa. Sisääntulon osalta tulee kaavassa olla enemmän liikkumavaraa ja tutkia sitä innovatiivisemmin, kääntöpaikkaluonteen tulee ilmetä ensi näkemältä.

Vastine

Kaavamääräyksissä todetaan että "teknisiä rakennelmia tai rakennuksia ei saa sijoittaa puistoon muualle kuin kaavassa on määrätty, ja jollei paikkaa ole osoitettu, ne tulee ensisijaisesti integroida rakennusten yhteyteen". Toissijaisesti tällaisten rakennusten sijoitus voidaan kuitenkin toteuttaa (esim. yleinen wc) vähäisenä poikkeamana puistosuunnittelun yhteydessä. Tässä suunnitteluvaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sitovasti käymälän sijaintia, vaan se edellyttää puistosuunnitelman laatimista. Rakennusten käyttöä ko. tarkoitukseen ei ole vielä riittävästi tutkittu.

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

Kaava mahdollistaa laiturin sijoittamisen läheiselle Omenapuutalon ranta-alueelle. Pohjoisen niemekkeen komeat kalliot on tarkoitus säilyttää luonnonmukaisina.

Seurakuntayhtymän taholta on todettu, ettei vesihuollon järjestämiselle keskinäisellä sopimuksella ole estettä, mikäli tarvetta ilmenee. Rakennusalan luonteen muuttuessa enemmän oleskelupaikaksi, johon voidaan sijoittaa sitä tukeva rakennelma, ei huoltoliikenne tai vesihuollon järjestäminen todennäköisesti aiheuta ongelmaa. Jatkosuunnittelun yhteydessä se voidaan kaavan puitteissa ratkaista tyydyttävällä tavalla.

Kaavan tavoitteena on aikaansaada pääportin sisääntulo paikasta auki- on luonteinen ja häivyttää kääntöpaikkaluonne, joka nyt on tarpeettoman vahva laajoine asfalttialueineen. Aukion ja puiston välinen kaavalinen raja ei rajoita aukion tarkempaa jatkosuunnittelua, koska suunniteltajataho on sama ja suunnittelu tapahtuu mitä todennäköisimmin samassa yhteydessä.

Yleisten töiden lautakunta toteaa (25.5.2011), että katu- ja puisto-osasto on osallistunut kaavan laadintaprosessiin tiiviisti, ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavin huomautuksin:

Kioskin sijoittuminen esitetylle paikalle on ongelmallista, mm. huoltoreitti kääntöpaikkoineen joudutaan rakentamaan herkkään rantaan. Maisemallisesti ratkaisulle ei löydy historiasta löytyviä perusteita. Kaikkien kioskin toimintojen on mahdollista esitettyyn rakennusalaan. Myös ulkotarjoilualueen koko tulee määritellä kaavassa niin että toiminta pysyy pienimuotoisena. Toiminnallisesti kahvikioskin sijoittuminen lähemmäs kevyen liikenteen raittia olisi parempi ratkaisu.

Puutarhan sulkemista ei ole tarkoituksenmukaista määrätä asemakaavassa.

Valaistuksen tulee pääreittien osalta täyttää vähintään esteettömyyden perustason vaatimukset. Valaistuksen tasoa tulee nostaa esitetystä, mikäli puisto on avoinna yöaikaan.

Lisäksi todetaan, että kaavan toteutuminen edellyttää kaupungilta pitkäjänteistä sitoutumista korkean hoitotason rahoittamiseen. Puistossa on mm. useita kunnostusta vaativia taitorakenteita. Terapeuttinen puutarha voidaan tämän kaavan pohjalta suunnitella alueelle.

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

Vastine

Kahvikioskin rakennusalueelle esitetyllä alueella ei ole sijainnut paviljonkia tai kioskia. Kyseisessä paikassa on kuitenkin sijainnut rakennuksia, ja sen läheisyydessä on 1800-luvulla harjoitettu alueella olevan kaivon veden myyntiä. Aiemmistä vaiheista on jäljellä rakennuksen kivijalka. Jonkin rakennuksen tai rakennelman sijainnille kyseisessä paikassa voidaan siis nähdä historiallista taustaa.

Maastoon sijoittuva "folly" on kuitenkin maisemapuutarhaperinteen mukainen suunnitteluelementti, ja paikan puoleensavetävyystekijänä on siitä aukeava merinäköymä. Birger Käcklundin raitin varressa oleva rakennus olisi luonteeltaan selkeästi erilainen, kyseessä ei olisi enää rantapaviljonki, vaan jokin toinen konsepti. Mikäli halutaan kioskimyyntiä hyvien liikenneyhteyksien varteen, tällaisen rakennuksen sijoittaminen esim. pääsisääntuloportin yhteyteen on mahdollista kaavan puitteissa (määräys on muotoiltu "Jalankulkureitin yhteydessä oleva portti tai porttirakennelma") tai sitä voidaan harkita uudelleen nyt kaavoittamattomalla alueella portin eteläpuolella, jossa portinvartijan asuintalo on sijainnut. Näistä syistä kahvikioskin rakennusala on perusteltua säilyttää kaavaehdotuksessa osoitetussa paikassa.

Huoltoreitti sijoitetaan kaavan osoittamalla tavalla pohjoisen sisäänkäynnin läheisyyteen, pohjoisen sisääntulon ja paviljongin väliin, ei siis rantaan.

Tämän lausunnon (ja saapuneen muistutuksen) johdosta on kaavaan tehty seuraava muutos:

- pohjoiseen niemekkeeseen sijoittuvan paviljongin rakennusala koskevaan määräykseen on tehty rakennelman kokoa ja luonnetta koskevia tarkennuksia seuraavasti; määräys

"Ohjeellinen rakennusala, johon saadaan sijoittaa maksimissaan 30 m²:n suuruinen huvimaja, kahvikioski tai katos. Rakennuksen tulee ilmeeltään olla kevyt ja paviljonkimainen. Rakennuksen ja siihen mahdollisesti liittyvän ulkojarjoilualueen tulee olla historialliseen puistoon soveltuvia. Aluetta ei saa aidata ja sen pintamateriaalin tulee olla vettä läpäisevä."

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

on muutettu muotoon

"Ohjeellinen rakennusala, jota lähiympäristöineen kehitetään oleskelupaikaksi, ja jolle saadaan sijoittaa maksimissaan 15 m²:n suuruinen taideteoksenomainen rakennelma (huvimaja, kahvikioski tai katos). Rakennelman tulee olla ilmeeltään kevyt ja paviljonkimainen. Rakennelman ja siihen mahdollisesti liittyvän oleskelualueen tulee olla historialliseen puistoon soveltuvia. Toimintaan liittyvää oleskelu- aluetta ei saa aidata ja sen pintamateriaalin tulee olla sitomaton ja yleisilmeeltään puistomainen."

Alueen erityisluonne ja sen arvojen säilyminen edellyttää alueen aitamista. Erityisesti alueen erilaisten käyttäjäryhmien tarpeiden yhteensovittamiseksi myös sen sulkemismahdollisuus on tärkeä. Myös sosiaaliviraston lausunnossa todetaan yhteensovittamisen hankaluus ja toisaalta asemakaavaehdotuksen onnistuminen tässä tehtävässä. Sulkemiskäytännöistä päätetään jatkosuunnittelussa. Tulee kuitenkin huomata, että pimeän ajan käyttö vaikuttaa valaistusratkaisuihin, ja hyvin voimakas valaistus saattaa olla ristiriidassa hallintokuntien yhteistyössä sopimien periaatteiden kanssa. Kaupungin valot -raportin s. 32 todetaan, että "historiallisiin puistoihin tulee valita puiston edustaman aikakauden hengen sopiva valaistustapa" ja s. 33 lisäksi, että "luonnonmukaisille rannoille keinovaloa tuodaan mahdollisimman vähän". Myös asemakaavan pohjaksi tehdyn puiston yleissuunnitelman (Hemgård 2010) yhteydessä laadituissa valaistusperiaatteissa suositellaan hillittyä yleisvalaistusta.

Lausunnon pohjalta on lisäksi tehty seuraavat muutokset:

- rakennettavaa aita koskevasta määräyksestä on poistettu sana "yöajaksi" eli ko. lause on muodossa "Aidassa olevat portit on voitava sulkea".
- Valaistusta koskevia määräyksiä on tarkennettu lisäämällä määre *Luonnonmukaisella* rantavyöhykkeellä vältetään voimakasta valaistusta.

Rakennusviraston kanssa käydyn keskustelun pohjalta on lisäksi "vettä läpäiseviä" pintamateriaaleja koskeviin määräyskohtiin muutettu termi "sitomaton", jolloin määräykset mahdollistavat kivituhkan käytön puistokäytävissä.

Valaistussuunnitelma laaditaan hallintokuntien välisenä yhteistyönä, jotta voidaan sovittaa yhteen puiston käyttövaatimukset sekä kaavan tavoitteet. Kaavaehdotuksen tavoitteet perustuvat yhteisesti sovittuihin

5.5.2011, täydennetty 13.3.2012

periaatteisiin Lapinlahden sairaalan kaltaisen, erityisiä arvoja sisältävien alueiden valaisemisesta.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (4.8.2011) katsoo, että asemakaavalla on turvattu puiston ja rakennusten säilyminen onnistuneesti ja ratkaistu alueen kehittäminen sen arvoihin sopivalla tavalla. Melun osalta esitetty ratkaisu käy. Mikäli kaupunki kuitenkin haluaa lisätä puiston viihtyisyyttä ja käytettävyyttä, tulee kaupungin toteuttaa melusteet ja esittää ne asemakaavassa sisällyttämällä Länsiväylän liikennealue kaavaan. Tällöin tulee laatia myös tarkemmat meluselvitykset. ELY-keskus pitää tärkeänä käydä yksityiskohtaisempaa keskustelua melun ratkaisumahdollisuuksista ennen kaavan hyväksymistä. Sisätilojen osalta ikkunoiden ääneneristävyyttä pidetään riittävänä.

Vastine

Alueen käyttötarkoitus ei muutu asemakaavoituksen myötä. Kaavan keskeinen tavoite on arvokkaiden sairaalan rakennusten ja niihin liittyvän puistoalueen kulttuuriarvojen säilyttäminen. Länsiväylän rakentaminen ja rakentamisen jälkeen tapahtunut liikennemäärien huomattava kasvu on aiheuttanut meluhaittaa historiallisessa ympäristössä. Aina-kaan toistaiseksi ei ole olemassa taloudellisia edellytyksiä melusteiden rakentamiselle Lapinlahden puistoalueen viihtyisyyden lisäämiseksi. Yksityiskohtaisempia keskusteluja kaava-alueen laajentamisesta tai meluntorjunnan ratkaisumahdollisuuksista ei tämän perusteella ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista käynnistää.

KESKUSTELUTILAISUUSMUISTIO LAPINLAHDEN SAIRAALAN ALUE

Paikka: Lapinlahden sairaalan auditorio

Aika: 8.12.2008, klo 18–19.30

Läsnä:

Maria Jaakkola, toimistopäällikkö, ksv
Riitta Salastie, arkkitehti, ksv
Kaisa Lahti, liikennesuunnittelija, ksv
Kirsi Rantama, arkkitehti, ksv
Erja Erra, kiinteistövirasto
Jussi Luomanen, HKR
Juha-Pekka Turunen, tilaisuuden puheenjohtaja, ksv
Muut osallistujat: 3 osallista

Tilaisuuden kulku

Juha-Pekka Turunen avasi tilaisuuden ja esitteli kaupungin edustajat, illan ohjelman sekä kaavaprosessin kulun. Maria Jaakkola esitteli suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet ja Riitta Salastie esitteli rakennussuojelullisia lähtökohtia jonka jälkeen avattiin keskustelu aiheesta.

Tähän muistioon on kirjattu yleisön esittämät kommentit ja kysymykset. Vastauksia ei ole kirjattu.

Tilaisuudessa esitettyjä mielipiteitä ja kysymyksiä:

- miten hankesuunnitelmassa esitetyt toiminnot ovat valikoituneet?
- on tärkeää, että alueelle saadaan muutakin toimintaa ja elämää kuin vain potilastyöhön liittyvää sillä nykyinen mielenterveystyön käytäntö on enemminkin integroida toimintaa osaksi "normaalia" naapurustoa kuin eristää omaksi suljetuksi toiminnaksi. Tällä integroinnilla itsellään on suuri terapeuttinen merkitys.
- kartassa esitetty pyöräilyreitti taitaa olla ongelmallinen maastonmuotojen takia. Liittykö pyöräreitteihin ja toisaalta puiston aitaamiseen ristiriitoja?
- alueen aitaaminen on kannatettavaa ja samoin sulkeminen yöksi niin potilastyön kuin palstaviljelynkin näkökulmasta
- päihderiippuvaisten kohdalla kyseessä ovat pääasiassa huumeiden käyttäjät joiden liepeillä liikkuu aina myös aineiden kauppaajia – siksi on hyvä että alue on aidattu ja suljettu öisin. Edistää kaikkien turvallisuutta ja viihtymistä
- Venetsia –rakennukseen sopisi hyvin erilaiset taide- ja käsityöterapiatoiminnot sekä puutarhailat, myös erilainen taideterapiatyön osana oleva musiikkiin liittyvä toiminta erinomainen
- toimintaa voisi pyörittää esimerkiksi sosiaalinen yritys jonka työntekijät olisivat alueen potilaita, näin toiminta tukisi terapiatyötä monipuolisesti
- toimintaa voisi pyörittää myös osuuskuntapohjalta tai pienyrittäjävoimin
- Venetsian tiloissa voisi toimia museokahvila jossa esiteltäisiin alueen historiaa ja toimintoja kahvilan ohessa
- palstaviljely on tärkeä osa alueen toimintaa ja myös osa terapiatyötä. Sen säilyttäminen on tärkeää ja mahdollisuuksia laajentamiseenkin tulee pohtia
- suunnitteilla on myös mielenterveyskuntoutujien musiikkikeskus, jollainen Suomesta vielä puuttuu. Sopivat tilat tarvittaisiin – löytyisikö Lapinlahdesta?